

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: M. J.
bytem X

zastoupen JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem
sídlem Údolní 222/5, 602 00 Brno

proti

žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2019, č. j. JMK 145924/2019,
sp. zn. S-JMK 135343/2019/OD/Ša,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) svou žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2019, č. j. JMK 145924/2019, sp. zn. S-JMK 135343/2019/OD/Ša (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jeho

odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice, odboru dopravy (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 5. 8. 2019, č. j. OD-ČJ/60666-19/PIM, sp. zn. OD/145-2019/PIM (dále též „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) a ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále též „zákon o silničním provozu“), kterých se měl z nevědomé nedbalosti dopustit tím, že dne 28. 9. 2018 kolem 00:20 hod. na pozemní komunikaci III. třídy č. 15286, v k 1,189, v katastru obce Šlapanice, na rovném úseku pozemní komunikace v klesání za horizontem ve směru jízdy Brno – Šlapanice, při řízení osobního motorového vozidla tov. zn. Škoda Citigo, RZ: X, se nechoval ohleduplně a ukázněně tak, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, své chování nepřizpůsobil zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace a svým schopnostem, když s vozidlem Škoda Citigo vyjel vpravo mimo pozemní komunikaci do travnatého příkopu, kde přední částí vozidla narazil do kovového sloupu trolejového vedení. V důsledku tohoto nárazu došlo ke vzniku hmotné škody na vozidle Škoda Citigo ve výši cca 150 000 Kč a na sloupku trolejového vedení ve výši cca 10 000 Kč. Žalobce navíc řídil dané vozidlo přesto, že měl ode dne 10. 9. 2018 pozastaveno řidičské oprávnění, a to na základě exekučního příkazu vedeného pod č. j. 129 EX 2163/18-38. Tím porušil povinnosti řidiče podle ust. § 4 písm. a) a ust. § 95 odst. 2 zákona o silničním provozu, což mělo za následek naplnění skutkových podstat výše uvedených přestupků.
3. Za spáchání obou přestupků byla žalobci prvostupňovým orgánem uložena pokuta ve výši 6 000 Kč, zákaz řízení spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

4. V rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Podle jeho názoru prvostupňový orgán postupoval v souladu se zákonem, a to na základě skutkového stavu věci, který byl zjištěn bez důvodných pochybností.
5. Ve vztahu k naplnění skutkové podstaty přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu žalovaný poukázal na obsah policejní dokumentace, přičemž zdůraznil, že úřední záznam o podání vysvětlení nebyl použit jako důkazní prostředek. Kromě toho žalovaný připomněl, že žalobce ve svém vyjádření ze dne 2. 8. 2019 uvedl, že svého jednání lituje. Za jeho příčinu pak označil v souladu s obsahem úředního záznamu o podání vysvětlení mikrospánek. Podle názoru žalovaného se jedná o okolnost, která nemůže žalobce vyvinut, protože není obdobou nepřičetnosti, ale důsledkem řízení vozidla bez předcházejícího (dostatečného) odpočinku.
6. Co se pak týče spáchání přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona o silničním provozu, žalovaný zdůraznil, že žalobci byl řádně doručen exekuční příkaz ze dne 29. 8. 2018, č. j. 129 EX 2163/18-34, vydaný Exekutorským úřadem Chrudim, soudním exekutorem Mgr. Petrem Jarošem, v právní moci dne 10. 9. 2018 (dále jen „exekuční příkaz“), kterým bylo žalobci pozastaveno řidičské oprávnění.

7. Pokud pak žalobce zpochybňoval naplnění subjektivní stránky daného přestupku, protože o zahájení exekučního řízení nevěděl, žalovaný poukázal na skutečnost, že exekuční příkaz byl žalobci doručován do vlastních rukou na adresu trvalého pobytu, a to v souladu s příslušnou právní úpravou. K jeho doručení došlo fikcí, což je ve správním spisu řádně doloženo. V této souvislosti žalovaný s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že žalobce měl a mohl vědět, že mu bude exekuční příkaz doručován. Na tom nemůže nic změnit skutečnost, že si poštu v místě svého bydliště nepřebíral.

III. Žaloba

8. V žalobě bylo namítáno, že správní orgány v rozporu s judikaturou vycházely při zjišťování a hodnocení skutkového stavu ohledně spáchání přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu pouze z podkladů, které byly součástí policejní dokumentace. Uvedené podklady mají však sloužit pouze jako předběžná informace, a to za účelem posouzení nutnosti výsledku svědků či provedení jiných důkazů. Úřední záznam o podání vysvětlení navíc nelze jako důkazní prostředek použít. Kromě toho žalobce namítal, že správní orgány nevěnovaly dostatečnou pozornost příčině vzniku dopravní nehody, přičemž odkázaly na vyjádření žalobce, ve kterém byla vyslovena pouhá domněnka mikrospánku.
9. Současně si žalobce není zcela vědom toho, že by po příjezdu policistů na místo dopravní nehody podával vysvětlení, natož že by byl v tomto ohledu poučen o svých právech. Bez ohledu na tuto skutečnost nelze opomenout, že byl v důsledku dopravní nehody ošetřen v nemocnici, přičemž je krajně nepravděpodobné, že by byl v takovém stavu schopen příslušnému poučení porozumět. Úřední záznam o podání vysvětlení byl navíc vyhotoven bez přítomnosti žalobce, a to až měsíc po údajném spáchání přestupku. Pokud mělo dojít k dopravní nehodě vlivem mikrospánku, je nutné posoudit a řádně zdůvodnit, že žalobce měl nad svým jednáním kontrolu. V opačném případě je nutné uplatnit zásadu in dubio pro reo.
10. Ve vztahu k naplnění skutkové podstaty přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona o silničním provozu pak žalobce namítal, že správní orgány nesprávně posoudily naplnění subjektivní stránky přestupku. V této souvislosti žalobce uvedl, že na příslušnou pobočku České pošty alespoň jednou týdně dochází a přebírá písemnosti. Exekuční příkaz však žalobci nebyl fyzicky doručen, přičemž ten nemohl vědět, že mu bylo pozastaveno řidičské oprávnění. Stejně tak žalobce nebyl obeznámen o zahájení exekučního řízení. Žalobce navíc v rozhodnou dobu počítal s tím, že matka jeho nezletilého syna (I. J., bytem X) posečká s úhradou výživného, a to s ohledem na finanční situaci, ve které se žalobce nacházel.
11. Podle názoru žalobce je tak spekulativní závěr správních orgánů, že žalobce měl doručení exekučního příkazu očekávat. Stejně tak žalobce odmítl žalovaným odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, neboť v něm byly uplatněné námitky ohledně absence zavinění považovány za nedůvodné pouze z procesních důvodů. K tomu žalobce doplnil, že příslušnou pobočku České pošty navštívil v době od 3. 9. do 14. 9. 2018 celkem dvakrát, ale exekuční příkaz (doručen dne 31. 8. 2018) mu nebyl předán.

12. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému povinnost k náhradě nákladů soudního řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Navrhl také přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

13. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Jednotlivé námitky byly v identické podobě uplatněny již v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. K tomu žalovaný doplnil, že skutkový stav věci byl zjištěn bez důvodných pochybností, přičemž v napadeném rozhodnutí odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu je na nyní projednávanou věc zcela přílehlý. Současně žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce si až v žalobě vzpomněl na to, že byl v rozhodné době na pobočce České pošty, ale žádnou písemnost neobdržel. Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
14. K vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, ve které zejména uvedl, že jeho tvrzení o návštěvě dotčené pobočky České pošty bylo reakcí na závěry žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí. Kromě toho žalobce v replice navrhl, aby soud od jeho potrestání upustil, a to s odkazem na ust. § 65 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V této souvislosti žalobce argumentoval nepříznivými důsledky uloženého zákazu řízení motorových vozidel, a to rovněž v kontextu nepříznivého zdravotního stavu, který doložil kopií zprávy o ambulantním vyšetření ze dne 2. 10. 2017.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

15. Ve správním spisu se nachází zejména oznámení přestupku, protokol o nehodě v silničním provozu, plánek dopravní nehody, policejní fotodokumentace na elektronickém nosiči dat (CD), výpis z evidenční karty řidiče, úřední záznam o provedeném šetření, sdělení Městského úřadu Kuřim ze dne 29. 11. 2018 a úřední záznamy o podání vysvětlení ze dne 21. 10. 2018, které na místě dopravní nehody podal žalobce a pan L. P., nar. X (oznamovatel dopravní nehody).
16. Na základě těchto podkladů bylo zahájeno řízení o přestupcích a žalobce byl v rámci doručeného oznámení předvolán k ústnímu jednání konanému dne 31. 1. 2019. Prvostupňový orgán následně založil do správního spisu sdělení soudního exekutora Mgr. Petra Jaroše (Exekutorský úřad Chrudim) ze dne 26. 10. 2018, včetně kopie exekučního příkazu.
17. Z důvodu omluvy žalobce bylo ústní jednání nově nařizeno na den 25. 2. 2019. Žalobce se však z účasti na ústní jednání znovu omluvil, aniž by své důvody na výzvu správního orgánu I. stupně doložil. Z protokolu o ústním jednání ze dne 22. 3. 2019 vyplývá, že bylo konáno v nepřítomnosti žalobce.
18. Následně bylo vydáno rozhodnutí prvostupňového orgánu ze dne 22. 3. 2019, č. j. OD-ČJ/23406-19/PIM, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání výše uvedených přestupků. K odvolání žalobce však bylo dané rozhodnutí zrušeno, a to rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2019, č. j. JMK 83501/2019.
19. V této souvislosti bylo do správního spisu založeno prvostupňovým orgánem vyžádané sdělení soudního exekutora Mgr. Petra Jaroše (Exekutorský úřad Chrudim)

ze dne 10. 6. 2019, jehož přílohou je kopie doručanky k vydanému exekučního příkazu. Po vyrozumění o změně právní kvalifikace žalobce zaslal prvostupňovému orgánu písemné vyjádření ze dne 2. 8. 2019.

20. Správní orgán I. stupně poté přistoupil k vydání rozhodnutí o přestupku, proti kterému se žalobce prostřednictvím svého právního zástupce odvolal. Jelikož prvostupňový orgán nepovažoval odvolací námitky za důvodné, postoupil odvolání spolu se správním spisem žalovanému, který po dodatečném doplnění odvolání vydal napadené rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
22. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
23. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
24. Žaloba **není důvodná**.
25. Krajský soud předně připomíná, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání dvou různých přestupků, což bylo z jeho strany zohledněno rovněž při vymezení žalobních námitek. Z toho důvodu zdejší soud rozdělil odůvodnění svého rozhodnutí do dvou částí, a to ve vazbě na posouzení skutkového stavu či právní kvalifikace u jednotlivých skutkových podstat přestupků.

A) Přestupek podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu

26. Žalobce předně namítal, že správní orgány vycházely při zjišťování a hodnocení skutkového stavu pouze z obsahu policejní dokumentace. V této souvislosti pak žalobce poukázal na skutečnost, že úřední záznam o podání vysvětlení byl vyhotoven až s měsíčním odstupem, přičemž nemůže být způsobilým důkazem. Žalobce si navíc není zcela vědom toho, že by po vzniku dopravní nehody podával vysvětlení, popř. že by byl za tímto účelem řádně poučen. Současně žalobce zdůraznil, že je nutné zohledňovat příčinu dopravní nehody, včetně toho, zda mohlo být jejímu vzniku vlivem mikrospánku zabráněno.
27. Podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu platí: *„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona.“* V ustanovení § 4 písm. a) téhož zákona je poté stanoveno, že: *„Při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby*

nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace,¹⁾ povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu.“

28. Krajský soud předně připomíná, že žalobce nebyl uznán vinným ze spáchání dopravní nehody, ale porušení výše uvedené povinnosti řidiče, což mělo za následek naplnění tzv. zbytkové skutkové podstaty přestupku. Pokud pak žalobce namítal, že správní orgány vycházely při rozhodování pouze z obsahu policejní dokumentace, je nutné zdůraznit, že jinými důkazními prostředky v zásadě nedisponovaly.
29. Stejně jako v případě jiných přestupků majících za následek vznik dopravní nehody byl součástí spisové dokumentace kromě oznámení přestupku a úředního záznamu mimo jiné protokol o nehodě v silničním provozu, plánek nehody a pořízená fotodokumentace. Jedná se o zcela standardní podklady pro rozhodnutí, ze kterých lze zjistit okolnosti vzniku dopravní nehody, resp. posoudit, zda nebyl její příčinou technický stav vozidla či pozemní komunikace apod. V tomto směru žádné pochybnosti nevystaly.
30. Co se pak týče úředních záznamů o podání vysvětlení, je předně nutné vycházet z toho, že nemůžou být jako důkazní prostředky použity, jak výslovně stanovuje ust. § 137 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nelze se však ztotožnit s tvrzením žalobce, že je dané ustanovení nutné analogicky aplikovat také na jiné úřední záznamy či další součásti policejní dokumentace, které nelze s úředním záznamem o podání vysvětlení zaměňovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2018, č. j. 7 As 293/2018 – 19, ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 – 40, nebo ze dne 26. 4. 2013, č. j. 4 As 17/2012 – 36; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
31. Současně je nutné dát žalobci za pravdu v tom, že úřední záznam o podání vysvětlení poskytuje správním orgánům pouze předběžnou informaci o tom, zda bude potřeba v následně zahájeném řízení provést další důkazy či vyslechnout svědky, pakliže by mohla jejich výpověď přispět k objasnění stavu věci (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2017, č. j. 9 As 10/2017 – 40, a ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 – 73). V tomto případě však takové okolnosti nenastaly, protože oznamovatel dopravní nehody L. P. by nebyl podle informací uvedených při podání vysvětlení schopen blíže objasnit, co bylo příčinou dopravní nehody, resp. zda žalobce povinnost řidiče podle ust. § 4 písm. a) zákona o silničním provozu porušil či nikoliv.
32. Správní orgány tak nedisponovaly kromě policejní dokumentace a písemného vyjádření obviněného z přestupku žádnými dalšími důkazy, které by mohly okolnosti vzniku dopravní nehody objasnit. Sám žalobce ostatně v tomto směru provedení dalších důkazů nenavrhoval. Krajský soud však zdůrazňuje, že dopravní nehoda je v tomto případě pouze škodlivý následek porušení zákonné povinnosti, který není formálním znakem této skutkové podstaty.
33. Ačkoliv pak lze považovat za dílčí pochybení, že prvostupňový orgán pracoval s úředním záznamem o podání vysvětlení žalobce při odůvodnění rozhodnutí o přestupku jako se samostatným podkladem pro rozhodnutí, nejedná se v kontextu dalších okolností případu o vadu, která by měla sama o sobě za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci. Důvodem je skutečnost, že rozhodné tvrzení žalobce o tom, že

nehoda měla patrně vzniknout v důsledku mikrospánku, bylo obsaženo rovněž v jeho písemném vyjádření ze dne 2. 8. 2019. Použití úředního záznamu o podání vysvětlení tak mohlo sloužit za účelem ověření toho, zda je skutková verze žalobce v průběhu řízení konzistentní.

34. Jelikož daný úřední záznam o podání vysvětlení nemůže být způsobilým důkazním prostředkem, resp. úvahy správních orgánů o vině žalobce nemohou být na jeho obsahu založeny, není podle názoru zdejšího soudu nutné zabývat se podrobněji tím, z jakého důvodu byl písemně vyhotoven až s určitým časovým odstupem, což dotčená právní úprava nevylučuje. Stejně tak není rozhodné nepodložené a pouze spekulativní tvrzení žalobce o tom, že vysvětlení na místě dopravní nehody vůbec nepodal, popř. že nebyl ze strany zasahujících policistů o svých právech řádně poučen nebo poskytnutému poučení vlivem předcházející nehody neporozuměl.
35. Ve vztahu k okolnostem vzniku dopravní nehody je dále nutné doplnit, že při následně provedeném ohledání místa jejího vzniku a pořízení související dokumentace nebyla zjištěna či ze strany žalobce uplatněna žádná objektivní příčina (technická závada, nerovnost na vozovce, spoluúčast jiného vozidla apod.). Naopak žalobce v již uvedeném písemném vyjádření výslovně připisoval vznik dopravní nehody mikrospánku, přestože si již na podrobnosti nepamatoval.
36. V tomto ohledu nelze vycházet z toho, že ohrožení života, zdraví nebo majetku vlivem dopravní nehody bylo důsledkem na žalobci nezávislé okolnosti. Vznik mikrospánku lze totiž podle obecně známých skutečností připisovat řízení vozidla bez dostatečného odpočinku, čemuž běžně předchází pocit úvahy a snížené pozornosti. Pakliže tedy řidič vykonává danou činnost za předpokladu, že není z různých důvodů v dostatečně dobré fyzické či psychické kondici, resp. nezohlední své aktuální schopnosti a zdravotní stav, může a má vědět, že svým chováním v rozporu s ust. § 4 písm. a) zákona o silničním provozu potenciálně ohrožuje jak sebe, tak ostatní účastníky silničního provozu.

B) Přestupek podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona o silničním provozu

37. Ve vztahu k naplnění dané skutkové podstaty přestupku žalobce v zásadě nezpochybnil, že v době vzniku dopravní nehody nebyl držitelem řidičského oprávnění, které mu bylo pozastaveno v důsledku vedení exekučního řízení pro neplacení výživného na nezletilé dítě, resp. ve vazbě na vydání a doručení exekučního příkazu. Naopak žalobce namítal, že mu nebylo na příslušné pobočce České pošty v rozhodnou dobu sděleno, že mu byl exekuční příkaz doručován. Kromě toho argumentoval tím, že měl za to, že matka jeho nezletilého dítěte s úhradou dlužné částky výživného posečká, a to kvůli žalobcově nepříznivé finanční situaci. Jelikož pak žalobce nevěděl, že je vůči němu vedeno exekuční řízení, včetně souvisejícího vydání a doručení exekučního příkazu, nelze dovozovat naplnění subjektivní stránky přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění.
38. V této souvislosti je podle názoru zdejšího soudu nutné věnovat pozornost tomu, kdy a za jakých podmínek nastávají účinku spojené s pozastavením řidičského oprávnění na základě exekučního příkazu, což je zvláštní způsob vedení exekuce, týkající se výhradně nesplnění vyživovací povinnosti ve smyslu dotčených ustanovení zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

39. Za rozhodné lze považovat zejména ust. § 71a odst. 2 exekučního řádu, které stanovuje: „*Exekuční příkaz se doručí orgánu, který vede registr řidičů podle zvláštního právního předpisu³²⁾, oprávněnému a povinnému. Orgánu, který vede registr řidičů, nesmí být exekuční příkaz doručen dříve než povinnému.*“ Následně je ve třetím odstavci citovaného ustanovení zákona uvedeno, že: „*Dnem doručení exekučního příkazu povinnému se povinnému pozastavuje řidičské oprávnění udělené podle zvláštního právního předpisu³²⁾. Po dobu pozastavení řidičského oprávnění držitel řidičského oprávnění nesmí řídit motorová vozidla. Exekuční příkaz se povinnému doručuje do vlastních rukou.*“
40. Pokud se pak jedná o problematiku doručování exekučního příkazu, je nutné vycházet z ust. § 52 odst. 1 ve spojení s ust. § 55b odst. 1 exekučního řádu, který v tomto směru zakotvuje přiměřené použití ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).
41. Doručování písemností do vlastních rukou adresáta, který nebyl osobně zastižen, je upraveno v ust. § 49 odst. 2 o. s. ř.: „*Nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastižen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.*“ Ve třetím odstavci téhož ustanovení zákona je pak uvedeno, že: „*Písemnost se ukládá a) v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím, b) u soudu, jemuž byla písemnost vrácena z důvodu nemožnosti zanechat výzvu, c) v ostatních případech u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení.*“
42. Podle ust. § 49 odst. 4 o. s. ř. dále platí: „*Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.*“
43. Z výše odkazovaných ustanovení dotčených právních předpisů lze dovodit, že v případě doručování exekučního příkazu povinnému není možnost náhradního doručení (tzv. fikcí) vyloučena. Jinými slovy, účinky spojené s doručením exekučního příkazu nastávají v takovém případě po uplynutí zákonem stanovené úložní doby bez ohledu na skutečnost, zda se daná osoba s jeho obsahem seznámila či nikoliv. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že je primárně odpovědností každé fyzické osoby zajistit, aby ji mohly být písemnosti doručovány na úředně evidovanou adresu nebo takovou, která byla za tímto účelem sdělena [ust. § 46a ve spojení s ust. § 46b písm. a) o. s. ř.].
44. Ve správním spisu je založeno rovněž sdělení soudního exekutora Mgr. Petra Jaroše (Exekutorský úřad Chrudim) ze dne 10. 6. 2019, jehož přílohou je kopie doručanky k vydanému exekučnímu příkazu. Z obsahu dané listiny spolehlivě vyplývá, že žalobci byl exekuční příkaz doručován do vlastních rukou, a to na adresu Jungmannova 968/75, 664 34 Kuřim, tedy na adresu Městského úřadu Kuřim, kde má žalobce hlášen trvalý pobyt (viz sdělení Městského úřadu Kuřim ze dne 29. 11. 2018). Z důvodu jeho nezastižení (žalobce se na uvedené adrese z povahy věci fyzicky nezdržuje) pak byla písemnost dne 31. 8. 2018 uložena na poště a po dobu 10 dnů připravena k vyzvednutí.

Jelikož si žalobce danou písemnost ani dodatečně nevyzvedl, bylo ji možné považovat v souladu se zákonem za doručenou ke dni 10. 9. 2018.

45. Pokud žalobce argumentuje tím, že si poštu v rozhodné době přebíral, ale o doručení exekučního příkazu nebyl na dotaz informován, jedná se o ničím nepodložené tvrzení. Krajský soud navíc dává žalovanému za pravdu v tom, že jeho uplatnění až v žalobě se jeví jako zjevně účelové, neboť žalobci muselo být známo již mnohem dříve, přičemž má ve vztahu k nyní projednávané věci (spornost účinků doručení exekučního příkazu) zásadní význam. Na nepřebírání písemností ze strany žalobce pak bylo poukazováno již v řízení před prvostupňovým orgánem. V této souvislosti nelze opomenout, že žalobce byl od určité fáze přestupkového řízení zastoupen advokátem, tedy profesionálem. Ačkoliv je na obviněném, jakou zvolí v řízení procesní strategii, musí počítat s tím, že věrohodnost zásadních skutkových tvrzení může být vlivem jejich pozdějšího uplatnění oslabena.
46. Krajský soud se poté neztotožňuje se závěrem žalobce, že jeho nevědomost o vedení exekučního řízení a následné náhradní doručení exekučního příkazu vylučuje naplnění subjektivní stránky přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona o silničním provozu. Naopak je zdejší soud toho názoru, že správní orgány postupovaly zcela správně, pakliže uzavřely, že žalobce se daného přestupku dopustil přinejmenším z nevědomé nedbalosti, a to ve vazbě na nepřebírání úředních písemností.
47. Při posuzování subjektivní stránky přestupku ve formě nevědomé nedbalosti musí být obecně reflektovány dva znaky, které Nejvyšší správní soud vymezil rovněž ve svém rozsudku ze dne 13. 3. 2012, č. j. 1 As 22/2012 – 55: „*Prvním z nich je, že pachatel přestupku nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem - mezi stranami není sporu, že v nyní řešené věci je tento znak naplněn. Druhým znakem je skutečnost, že pachatel o tomto vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. V rámci naplnění tohoto druhého znaku nevědomé nedbalosti se tedy vychází z možnosti znalosti, která se zkoumá na základě objektivních okolností spojených se skutkem a subjektivních dispozic konkrétního pachatele, neboť přestupkový zákon zakládá odpovědnost za přestupky spáchané z nevědomé nedbalosti na povinnosti, ale současně i možnosti předvídat způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem. Kritériem nedbalosti v obou jejích formách je zachovávaní potřebné míry opatrnosti pachatelem. Míra opatrnosti je dána spojením objektivního a subjektivního hlediska při předvídání způsobení poruchy nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem (srov. obdobně Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 183 - 184).*“
48. Současně Nejvyšší správní soud v daném rozhodnutí zdůraznil, že tzv. objektivní míra potřebné opatrnosti se zpravidla vyžaduje od každého ve stejné míře, přičemž může vyplývat jak z konkrétní právní úpravy, tak z obecně uznávaných zásad rozumného člověka, jako je tomu v případě přebírání, resp. doručování úředních rozhodnutí a písemností. Za předpokladu, že si určitá osoba své osobní poměry neupraví tak, aby jí mohlo být řádně doručováno, jedná se o důsledek její vlastní neopatrnosti či liknavosti. Takové jednání proto vykazuje znaky nevědomé nedbalosti rovněž za situace, kdy se osoba nemohla z uvedených důvodů s obsahem konkrétní písemnosti fakticky seznámit.
49. Podpůrně lze odkázat rovněž na žalovaným citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 6 As 95/2019-36, ve kterém bylo v tomto ohledu

uvedeno, že: „V tom se však stěžovatel mylí. Exekuční příkaz se mu nepodařilo fyzicky doručit, neboť ke svým osobním záležitostem přistupoval s liknavostí a s určitou mírou nedbalosti. Na tomto místě je možno odkázat na římskoprávní zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* (práva náležejí bdělým; nechť si každý stráží svá práva), kdy bylo v moci stěžovatele, aby následkům nedodržení omezení vyplývajících z exekučního příkazu pozastavením řídičského oprávnění předešel. A to nejen tím, že by dluh na výživném řádně uhradil, ale také tím, že by odpovědně přistupoval k přebírání si doručované pošty, včetně té od soudního exekutora, o níž byl zanecháním výzvy s poučením v souladu s procesní právní úpravou zpraven. O vydání exekučního příkazu se tak stěžovatel mohl a měl dozvědět, postačovalo pouze, aby si strážil svá práva a uvedl adresu, na které se skutečně zdržuje, popř. si zajistil doručování písemností jiným způsobem.“

50. Na výše uvedeném závěru nemůže nic změnit ani žalobcem tvrzená okolnost, že počítal s tím, že dlužná částka nebude ze strany matky nezletilého dítěte bezprostředně vymáhána. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že žalobce by si měl všeobecně počínat způsobem, aby mu úřední písemnosti mohly být řádně doručovány, a to zejména za předpokladu, že má nahlášen trvalý pobyt na ohlašovně příslušného městského úřadu, kam mu v podstatě není možné písemnosti či zásilky fyzicky doručovat, neboť se zde nezdržuje, resp. nemá zde zřízenou ani poštovní schránku. Z toho důvodu mu ostatně byla daná zásilka po dobu 10 dnů uložena na příslušné pobočce České pošty a následně byla vrácena odesílateli.
51. K tomu je vhodné doplnit, že ohlašovny příslušných obecních úřadů mají povinnost toliko zajistit vhodné místo, kde bude možné uložit oznámení o uložení zásilky a výzvy s poučením, jak vyplývá z ust. § 10c zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů. Naopak nejsou oprávněny přebírat za dotčené osoby zásilky určené do vlastních rukou adresáta nebo povinny zveřejňovat oznámení o jejich uložení na (elektronické) úřední desce (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 5. 2020, č. j. 19 A 11/2019 – 54).
52. V této souvislosti lze jen stěží uvěřit již uvedenému a ničím nepodloženému tvrzení žalobce, že mu mělo být doručování exekučního příkazu v podstatě zatajeno jak při návštěvě příslušné pobočky České pošty, tak ohlašovny městského úřadu, kam podle svých slov pravidelně dochází. Možnost uložení oznámení o uložení zásilky a výzvy s poučením na podatelně daného úřadu v souladu s výše uvedenou právní úpravou poté vyplývá rovněž z veřejně dostupných internetových stránek města Kuřim (dostupné na <https://www.kurim.cz/redakce/index.php?slozka=35875&lanG=cs&tree=47&sit=330&tshowsit=3&>).
53. Pouze nad rámec uvedeného je vhodné doplnit, že žalobce si nepochybně byl vědom toho, že má soudně stanovenou vyživovací povinnost ke svému nezletilému dítěti, včetně skutečnosti, že řádné neplacení jednotlivých splátek výživného může pro něj mít nepříznivé právní následky, spojené mimo jiné s vymožením existující povinnosti. Krajský soud je pak toho názoru, že ani případné provedení důkazu svědeckou výpovědí matky nezletilého, jak bylo v žalobě bez bližší specifikace navrhováno, by na tomto závěru nic nezměnilo, resp. nemohlo by vést k vyvinění žalobce za spáchání daného přestupku.

54. Krajský soud dále neshledal důvody ani pro upuštění od potrestání žalobce, jak bylo v žalobě s odkazem na ust. § 65 odst. 3 s. ř. s. navrhováno. Předně je nutné vycházet z toho, že žalobce se dopustil celkem dvou přestupků, přičemž mu byly oba správní tresty uloženy při spodní hranici stanovené zákonem (zákaz řízení motorových vozidel dokonce na samotné spodní hranici). Ve svých úvahách pak správní orgány na základě dostupných informací zohlednily všechny rozhodné okolnosti, včetně závažnosti přestupku a osoby pachatele.
55. Podle názoru krajského soudu nelze v souladu se závěry správních orgánů přihlížet pouze k polehčujícím, ale také přitěžujícím okolnostem. Upuštění od potrestání ve smyslu ust. § 43 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, lze považovat za výjimečný institut. Za dostačující důvod pro jeho užití v rámci moderačního práva soudu podle ust. § 78 odst. 2 s. ř. s. nelze obecně považovat pouze skutečnost, že dočasný zákaz řízení motorových vozidel může mít negativní dopady do výkonu žalobcova povolání. Přestože jsou jeho obavy lidsky pochopitelné, mohl těmto potenciálním důsledkům svým zodpovědným jednáním zabránit, což neučinil. Co se pak týče tvrzených zdravotních obtíží, z doložené zprávy o provedeném vyšetření nevyplývá, že by žalobce byl zcela imobilní, resp. že by za účelem přepravy do větších vzdáleností nemohl dočasně využívat například hromadné dopravní prostředky.

VII. Závěr a náklady řízení

56. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
57. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. července 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.